

HEEBERÉO

Heeberéomu éllevu

caátúnúmeiháami

Píivyéébe Ílji téeveri míamúnáama ihjyuváne

¹ Éíjyuváhjáa Píivyéébe ihjyuvahíjcyá méihdé múnáaúvuma páhduvaré nénehji íhjú uubálla múnáadívú íbóhówajcárónej téeveri.

² Áánetu ícyooca íjcyané míamúnáama ihjyúvaabe Ílli Jetsocríjtoj téeveri. Aanéhjáa dííbyej téeveri páneere múhdúné tsíeméné ípívyéjtsóne dííbyé hójtsí pañévú pícyoobe téené avyéjuube díbye íjcyaki.

³ Aabéhjáa Cááni Píivyéébeke bóhówájtsoobe meke úujetsó muhdú díbye íjcyane. Áábedítýú dííbyé ámítsaráhcó bóhówaúcunúúbé íhtsútuube íjcyáabe tájpi páneere íjcyáhi. Muuráhjáa idsíjíveneri méimítýuháñé ímíbájchóne Cááni éllevu níjkyejívú ipyééne ílluréjuco díbye avyéjuuténe.

Níjkyéji múnáa ehnííñevu Píivyéébé Hajchi ávyejúúne

⁴ Aabe níjkyéji múnáa ehnííñevu íhtsútuube Cáániye Píivyéébe dííbyeke avyéjújtsóobe.

⁵ Tsáháhjáa muurá mújyú díbye tsáápiikye níjkyéji múnáadítýú néétune:

Uu Hájchíwu u íjcyáabeke uke o avyéjujtsóhi.

Áhdurée tsá díbye dííbyedítýú néétune:

Dííbyéj caani o íjcyánéllii tájtsíméné dííbye.

⁶ Áronáacáhjáa ihdyu Íllíkya apáábyéré ih̄tsútuube íjcyáábeke ííñujívú ibóhówajcáróóbedítýú neébe:

Óvíi pámeere tahñéjté níjkyéji múnaa Hájchíwúuke íávyéjújtsóóbeke duurúváhi.

⁷ Áánetúhjáa ihdyu diitye níjkyéji múnáadítýú neébe:

Tápiáábojte níjkyéji múnaa kíjyebádu. Áhdure cúújuwádú diitye.

⁸ Téhduréhjáa tsiiñe Íllíityu neébe:

Uu ih̄tsútuube Píívyéébe u íjcyáábé avyéjú tsá múijyú níjkéváityúne. Aabe ímiáábé u íjcyaaabe muhdú tene íjcyadújuco míamúnáama u méénuíñe.

⁹ Muurá ímiáábé u íjcyánéllii tsá ímityúné u ímíiletúne. Áánéllii oo Dípiivyéébé o íjcyaaabe uke páme ehnííñevu ó piááboó íñé imíjyaú u íjcyaki.

¹⁰ Téhduréhjáa tsiiñe dííbyedítýú neébe:

Uu ih̄tsútuube ávyéjuube u íjcyaabée ú ípívyejtsó páneere íévéhóówari íjcyánéhjima ííñuji.

¹¹⁻¹² Áronéhji wágóóóveé wájamu nójcanújá wágóoovédu. Ehdu ténehji u wáágóóné boone béhnéréjuco u ípívyéjtsoíñé éhne múúne wájamu nójcanúné boone béhjáréjuco ditye cápáyoácódu. Áronáa ihdyu dííjtsaméi tsá múijyú cápáyóóvéityúne. Áhdure tsá múijyú muhdú u íjcyáityúne.

¹³ Téhduréhjáa tsá múijyú dibye tsáápikye níjkyéji múnáadítýú neétune:

Íchihvíi táúniúvú diicya dímunáake úúma o táhjáne hajchóta.

14 Muurá diitye níjkyéji múnaa Píívyéébé piáábojte íjcyame tsá íjpííma íjcyatúne. Aame panévatúré piáábohíjcyá pájtyetéímyeke.

2

Tsá meíhvéjtsóityú mepájtyetéíñe mecáhcujsóne

1 Áánéllii metsu téibúwá meíjcyáne ímíñeúvú meúráávye íñe mepájtyetéíñe uwááboju melléébohíjcyáné téenetu memújtátuki.

2 Éíjyuúvúhjáa muurá diitye níjkyéji múnáaj téeveri Píívyéébe úwáábohíjcyá ímí tehdújuco. Aanéhjáa tsaate lléébotúmé ímityúné méenuhíjcyámeke tééné hallútú ícúbáhráhíjcyaaabe.

3 ¿Aane íñe teenéjuco mepájtyetéíyóneri meícúvétúhajchíí múhdutú mepájtyetééhi? Muuráhjáa dííbyere Ávyéjuube Jetsocríjtó úúballé tsúuca teene mééma imyéénune. Ááné uwáábojúu lléébotujkénúmé méhdivu pajtyétsóhi.

4 Áánevéu Píívyéébe meke ímíñeúvú waajácutsó páhduvaré nénehji méénúráíturóné imyéénúneri. Muuráhjáa dííbyeke cáhcújtsómé pañévéú Íapííchó ipícyoónej téeveri páhduvaré piáábohíjcyaaabe muhdú híjtsúcunúdu.

Jetsocríjtó míamúnáajpídyú íjcyane

5 Árónáacáa tsá dííbye néétu béhné iíñújiri meíhjyúvahíjcyaji ípívyéjtsoji níjkyéji múnáa hójtsí pañévéú ipícyooíñe.

6 Muurá dííbyé waajácúháámitu nééneé:

¿Aca muhdú íívámedi míamúnáadi ú
 iyyácunúhijcyáhi? Áhdure ¿muhdú ííváábedi
 Míamúnáájpídívúu ípívyéévéébedi ú
 iyyácunúhijcyáhi?

⁷ Muuráhjáa dííbyeke ú picyóó wahájchotáwu
 díbye níjkyéji múnáá ihsútú lliiñévuréjuco íjcyaki.
 Áróobekée bóónétu u ávyéjújtsóne ú picyóó páné
 avyéjuubéré díbye íjcyaki.

⁸ Ehdu Píívyéébé waajácúháámitu nééne páneere
 Críjtó hójtsí pañe íjcyane. Áronáa tsáhái panévare
 dííbyé hójtsiri íjcyatúne. Íjcyaiñéi ihdyu múijyú
 páneere dííbyé hójtsiríyéjuco íjcyane.

⁹ Muuráhjáa ihdyu Píívyéébe dííbyeke
 wahájchotáwu picyóó níjkyéji múnáá lliiñévuréjuco
 míamúnáa wáyuri díbye idsíjiveki. Ároobe icyooca
 illuréjuco ávyéjuuténe.

¹⁰ Dííbyej tééveri páneere Píívyéébe ípívyejtsó
 tééneri iávyéjújtsámeiki. Áánélliihyée mewáyuri
 dííbyeke íhvéjtsóobe Mepájtyetétsoobe íjcyabe
 ícúbáhrámeíñej tééveri meímábáavyeki.

¹¹ Aame dííbyema tsané nahbémuréjuco
 meijcyame tsaapííkyéré mécaaníváhi. Áánéllii
 Píívyéébé Hajchi tsáhájucó meke núcojpíiletú
 tsúuca íñahbémú meijcyámeke.

¹² Muurá dííbyé waajácúháámitu nééneé:
 Uke ó bóhówájtsóo táñahbémudívu. Aame
 tsaméhjí uke muha medúúruváné
 mémátsívahíjcyáahi.

¹³ Téhdure nééneé:
 Píívyéébedívú ó cátsípáávehíjcyáahi.
 Téhdure tsiíñe nééneé:

Tsúuca okée Píívyéébe náhbénúmema oó.
Ehdu néene Píívyéébe waajácúháámítu.

14 Muurá íñe míamúnaa meíjcyadúrée idyé Jetsocríjtó ijcyá íjpííma, ítyujpácyoma. Ehdúu míamúnáájpidívú ípívyéévéne dsíjívéebe mépée mewágóóóvéíyónejcúvú meke íbúwátsohíjcyaaabe Naavéneke ityáhjaki.

15 Ehdúu dííbyé hójtsí pañétú meke pájtyetétsoobe mewágóóóvéíyónetu.

16 Tsáháa Críjto tsáátu níjkyéji múnáake ípíááboki. Tsaabée Aavaráaúvúj tsíménémúhaabe meíjcyámeke ípíááboki.

17 Áánéllihyée míamúnáájpidívú ípívyéévebe ímíá lluvváábé íjcyaaabe íñe muhdú meícyahíjcyáné iwáájácu méhdi ídáátsóvéne máhallúvú Píívyéébeke píáábó ityáúmeíki. Aabée mewájyuri pájámeííbyedi ícúbahrámé méimítyuháñé íábájíívémeíki.

18 Téhdurée dííbyeke Naavéné máváríjchóneri ícúbáhrámeííéllii waajácuube muhdú ténehji meke dómácohíjcyáne. Aabe píivyeté meke téénetu ípíaabóne.

3

Moitséé ehniñevu Jetsóó ávyejúúne

1 Ehdu teéne, ámuúha táñahbému. Áánéllii Píívyéébeéjté meíjcyame metsu ímíñeúvú meúráávyé uwááboobe Jetsocríjtoke, dííbyeke meúráávyehíjcyánéjcu lluvváábé pañétúejpi íjcyáábeke.

2 Muuráhjáa Píívyéébe dííbyeke níwáávéne wákimyéí tsaímíyé nijkévaabe Moitséeúvukéhjáa díbye ihñétedívú níwáávémeke díbye tsaímíyé téhmehíjcyádu.

3 Áronáa ihdyu Moitséeúvú ehnííñevu avyéjúúllémeíbyé páneeré díbye ípívyéjtsónéllii éhne múúne jaa méénuube tééjá ehnííñevu ávyejúúllémeídyu.

4 Muurá míamúnaa jaa meenúhi. Áronáacáa ihdyu páneere Píívyéébere ípívyéjtsónéllii éhnííñevu díbye avyéjúúhií.

5-6 Ehdú muurá Críjto Moitséeúvú ehnííñevu ávyéjújtsámeíhi. Muuráhjáa dííbyeúvú Píívyéébeéjté jahdu néemeke ímí téhmehíjcyáhi. Ároobée dííbyé ñcúve múnáajpíye. Áánetu ihdyu Ílli Críjto dííbyeéjté avyéjuúbe. Áábedítyúu muurá dííbye Moitséeúvú meke úúballéhi. Aane ímíááné dííbyeéjté meíjcyame dííbyedívú mecátsípáávéne nihñéétsihvúré ímí dííbyeke meúráávyéhajchíí tsaímíyé meíjcyáahi.

Píívyéébeéjté tsaímíyé íjcyane

7 Muurá Píívyéébé waajácúháámitu dííbyé Apííchó túkevéjtsóneri dííbyé ihjyú uubálle múnáajpi néehíi:

Píívyéébe o íjcyabe ámúhake o néene melléébo.

8 Tsá múu oke táhjálletú éhnée ámúhá ihde múnáaúvú ñnéubá píívyétúné iíñújiri íjcyácooca oke dáríívehíjcyádu.

9 Ehdúu téhulle íjcyame dáríívémeíhijcyá 40 píjcyá hajchótá diityémá méénúráítyúronéhjí o méénuhíjcyáné ájtyumíjúcooróme.

10 Aanée oke cáyobáávatétsoobe diityédítúyú o néehíi: “Íjtsaméí tútávaavémé tsá ímilletú diityéké o túkévejtsóné illéébone.”

11 Ehdúu diityédívú o cáyobáávaténe ímiáánetúré o néé diityékée tsaímíyé o pícyooíñé o néhíjcyátsihvu ditye úújetéityúne.

Ehdúhjáa Píívyéébé waajácúháámitu dííbyé ihjúy uuballe múnáajpi néé dííbyé Apííchóré túkévéjtsóneri.

12 Ahdícýane tsáma téibúwá méíjcyaco, ámuúha táñahbému. Ámúhá íjtsaméí métútáváávedí diibyéjucó ímiá Píívyéébé íjcyáábeke ámuha mecáhcújtsónetu ámuha memújtátuki.

13 Múu tsápítsójcatsí teenéjucó ícyooca meíjcyarááhori meíjcyáné hajchótá ímityúné ámúhakye imújttátsótuki.

14 Muurá tujkénutújucó nihñéétsihvúré tsaímíyé Píívyéébedívú mecátsípáávéne dííbyeke meúráávýehajhíí ííne imíjyaú Críjtoma méíjcyáá íavyéjuri.

15 Áánéllíi máábájíívedí Píívyéébe íwaajácúháámitu íllu nééneé:

Píívyéébe o íjcyaaabe ámúhakye o nééne melléébo. Tsá múu oke táhjálletú ámúhá íhdé múnáaúvúu oke táhjállehíjcyádu.

16 ¿Acáa caatyé Píívyéébeke ímityú dáríívehíjcyáhi? Muuráhjáa Ejíhto múnáa hójtsí pañétú Moitséeúvú íjchívyetsómé Píívyéébeke ímityúné dáríívehíjcyáhi.

17 ¿Acáa caatyedí Píívyéébe icyááyóbáne ícúbahrá 40 píjcyá hajchóta? Diityéree muurá ímityú

níjcaúvú úújetémé íinéubará píívyétúné ííñújvu dsíjívehíjcyáhi.

18 ¿Acáa caatyéké neebe tsaímíyé diityéké ipícyooíñé íñéérótsihvu ditye úújetéityúne? Diityédityúrée ehdu neebe ditye dííbyeke lléébohíjcyátúné déjúcotu.

19 Áhdújucóo muurá tsá ditye úújetétú dibyée diityéké néhíjcyátsihvu ípyée icyáhcujsótúnéllííhye.

4

1 Áhdure muurá ícyooca mééma íjcyájúcooróné Píívyéébe meke néhíjcyáné tsaímíyé dííbyema maávyéjuutéiyóne. Áánéllíi téíibúwá méíjcyaco téeneri mebánúmeítyu dityéhjáa bánúmeídyu.

2 Muuráhjáa diityéké íúwáábohíjcyádúré ícyooca Píívyéébe méhdivu muhdú mepájtyetéíñé uwááboju bóhówátsohíjcyáhi. Aane muurá dityée íjcyadúré melléébójúcoorómé mecáhcújtsótúhajchíí tsá íínetú meke tene píáábóityúne.

3 Áánetu ihdyu ímíááné cáhcujtsómé tsaímíyé íjcyaa Píívyéébema. Muurá cáhcújtsótúmedítyú neébe:

Cáhcújtsótúmedívú o cáyobáávaténe o néé mújyú ditye úújetéityúné diityéké tsaímíyé o píícyooíñé o nétsihvu.

Ehdúhjáa cáhcújtsótúmedítyú neebe ííñújí ípívyéjtsóijyújuco pámeere míamúnaa ííne ímíjyaú dííbyema íjcyaiíñé íñéijyu.

4 Muurá dííbyé waajácúháámitu nééneé:

Páneeré Píívyéébe íwákímyeí ínjkévátsihdyu 7 coojívá úújetéjcoójí ílluréjuco wáyéeevéne.

⁵ Áhdure nééne cáhcújtsótúmedítu:
Tsá mújyú ditye úújetéityú diityékée tsaímíyé o
pícyooíñe o nétsihvu.

⁶ Áronáa ijcyámé tsaate pajtyété uwááboju
icyáhjútsóne ímí Píívyéébema íjcyame. Áánetúu
tujkénú tééné uwááboju illéébójúcooróné
cáhcújtsotúmé íllure báñúmeíhi.

⁷ Áánélliihyée Píívyéébe meke íyaahóvú íájcúrááhorí
Dabííúvuj tééveri íwaajácúháámitu nééhií:
Píívyéébe o íjcyaaabe ámúhake o nééne melléébo. Tsá
múu oke táhjálettúne.

Ehdúu Píívyéébe néé íwaajácúháámitu.

⁸ Aanée muurá méíhdé múnáaúvuke tsaímíyé
ípícyooíñe íñééne Jotsoéeúvuj tééveri imyéénuca
tsáhájucó Dabííúvuj tééveri mééma díbye
íhjúváiityuróne.

⁹ Áánéllii muurá ijcyánéi méúmíwari tsaímíyé
Píívyéébema meíjcyaiñe. Tsáhái mééma tene
pánéévetú mekéé íájcuíñe díbye nééneé.

¹⁰ Muurá ihdyu dííbyema tsaímíyé meíjcyácooca
ílluréjuco mewáyéééveíñe díbyeé panévareé
ípívyéjtsóné níjcáutu wáyéeevédu.

¹¹ Áánéllii metsu tsaímíyé Píívyéébeke meúraávye
ímí dííbyema meíjcyá méíhdé múnáaúvúhjáa
báñúmeídyú mebáñúmeítyuki.

¹² Muurá dííbyé ihju íhtsutúné íjcyánéllii
páneere míamúnáa íbúwá íjtsaméi bóhówajtsó
éhne múúne nítsúwari tsíeméné mewáhdahíróné
pañe muhdívané íjcyane maájtyumídu.

¹³ Dííbyerée páneere ípívyéjtsónéllii tsá íná
dííbyedívú téévetúne. Páneere muurá waajácuúbe.

Áábé úmíwari meíjcyácooca páneere mééma ímíbájchóiibe muhdú meícyahíjcyáne.

Jetsóó páñétúejpi llúúváabe íjcyane

14 Áábé Hajchi muurá Jetsocríjtó páñétúejpi méhlluuváábé íhtsútuube. Aabe dííbyema íjcyaaabe máhallúvú piáábó táúmeíhijcyáhi. Áánéllii metsu ímíñeúvú dííbyeke meúraávyeki.

15 Muurá meke ídaatsólléne piáábohíjcyaaabe mávaríjchojúúnevu metáhjátsámeityuki. Muuráhjáa téhdure íjiri íjcyácooca ténéhjiri íícúbáhrámeíñéllii waajácuube muhdú meícúbáhrámeíñe. Árónáacáa ihdyu tsá díbye ímityúné méénutúne.

16 Ahdícyane cáhawáá metsu dííbyedívú mecátsípáávéne Píívyéébeke piáábó metáúmeí méhdi ídáátsóvéne meke díbye ipiááboki.

5

1 Muurá mee míamúnáadítyú páñétúejte llúúvájte íjcyáímyeke meménuhíjcyámé ityújkevééllémeke dítye Píívyéébema tsaate hallúvú íihjyúváne dííbyeke íícúvéne iyámeke icyóvájtsó díityé ímityú íábájívémeíki.

2 Árónáa llúúváabe íjcyároobe míamúnáajpi íjcyánéllii waajácú muhdú mávaríjchó íjcyane. Áánéllii tsaate ímíñeúvú wáájácutúme mújtámeke piivyéteebe chooco íúwaabóne.

3 Aabe tujkénú íhyallúvú Píívyéébeke íícúvéne iyáábeke cóvajtsó ímityú íábájívémeíki. Áané boonétú tsíjtyé hallúvú méénuube díityé ímityú íábájívémeíki.

⁴ Tsá tsaapi iiye méménúmeítyuró llúúváábedívu. Píívyéébere ihdyu ityújkevéléllémeke téénevu picyóó Aróóúvukéhjáa ipícyohdu.

⁵ Ahdúu Críjtoke Píívyéébere picyóó páñétúejpi llúúváábe dibye ijcyaki. Tsáháa iiye dibye méménúmeítyúne. Áábedítýú muurá neebe íwaajácúháámitu:

Uu Hájchíwu u íjcyáábeke uke ó ávyéjujtsóhi.

⁶ Téhdure tsiíñe neébe:

Uke ó picyóó níjkéváityúné íhtsútuube llúúváábe u íjcyá Mekitsedéé íjcyadu.

Ehdu Píívyéébe néé íwaajácúháámitu Críjtodítýu.

⁷ Aabée Críjto íjiri íjcyácooca Cááni Píívyéébema ávyetá ihnáhó kímóóveebéré ihjyúvahíjcyá dibyéé dsíjívéíñetu dibye muhdú íñéhajchíí dííbyeke ipájtyetétsoki. Árónemáhjáa íhvéjtsámeíbyé muhdú dibye ímillédú dííbyema tene ipájtyeki. Áánélliihyéhjáa Píívyéébe dííbyeke píaabóhi.

⁸ Aabée muurá dííbyé Hajchi íjcyaaabe páñetu ícúbáhrámeíñéllii waajácú muhdú mecáhcujtsóne.

⁹ Ehdúhjáa ímiáábé íjcyánéllii mepájtyetéíñe méénuube dííbyeke cáhcujtsómé muhdú íjcyáityúmeréjuco dííbyema íjcyaki.

¹⁰ Áánélliihyéhjáa Píívyéébe dííbyeke picyóó íhtsútuube páñétúejpi llúúváábe dibye íjcyá Mekitsedéé íjcyadu.

Mecáhcujtsóné meíhvéjtsómé úmiwa ápíchó nééneé

¹¹ Íjcyaróné téénetu mítyane ámúhakyé
o úwáábóiyóne. Árónáa tsáhájjuco

ámúhakyé o úwáábóityú tééneri ámuha meíícúvehíjcyátúnéllíhye.

12 Tsáhájucó bėjte ámuha meíjcyájúcóóturóne. Muurá ícyooca ámuha tsíjtyekéréjucó meúwáábóiyóne. Árónáa muhdú íívane ámúhakyé túhuutúné piéénéréi tsiíne ó úwáábohíjcyá éhne múúne tsíimene majcho méénútutsi tsanééré mújpañe óóvedu.

13 Aane ehdu tsíimenédú néeme tsáhái ímíñeúvú wáájacutú muhdú ímíájíjtó meúraávyéiyóne.

14 Áanetu ihdyu kéémejte tsanééréjucó majcho méénudu néeme tsúúca waajácú ímítyúnetu keená ímíááné íjcyane.

6

1-2 Áánéllii metsu ímíñeúvú Píívyéébé uwááboju meúraávyé éhnííñevu ténejcu mewáájácuki. Tsá apááñeríyé meíhgyúváítyuró Píívyéébema meímíbaávyé meíjtsaméí mecápáyóóvéneri, dííbyeke mecáhcujsómé ímítyunéhjí meméénúné déjúcotu mewágóóóvéiyóneri, metsójtótsáméíñeri, cahcújtso múnáá hallúvú méhójtisine mepícyóóne dííbyeke piáábó metáúmeíñeri, medsíjivémé mebóhííñeri, dibye muhdú meícyahíjcyáné mééma ímíbájchóíñeri. Éhdúneri tsá apááñeríyé tsúúca Críjtodítyú íjcyáné uwááboju mewáájácúneri meíhgyúváítyuróne.

3 Aane óvíi meke piááboobe éhnííñevu tsííñehji mewáájácuki.

4 Muurá dííbyé uwááboju tsúuca iwáájacúné ímí íjtsúcunúné uráavyémé pañe ijcyájucóóné dííbyé Apíicho.

5 Aame tsúuca waajácú dííbyé ihnáhoori béhjiréjuco ííñuji cápáyóóvécooca muhdú meíjcyaiñe.

6 Áronáa ihdyu téenetu ávyéta mújtá imyéénúhajchíí tsáhájucó ditye mújyú tsiíñe ímíbaávyéityúne. Ehdu dáríívemeímyé Píívyéébé Hájchikye múu tsiíñe dsíjívetsódú meenú míamúnáake dííbyedívú iúúhívatétsóneri.

7 Áánetu ihdyu ímiááné dííbyeke cáhcújtsómeke ímí íjtsúcunúúbé éhne múúne tsáápi bájtsó níjyaba píjájchóneri ímíwu ííñene dibye íjtsúcunúdu.

8 Áánetu éhne ímí ííñuji néérótsihdyu tsanééré bñiva ííñedu ímítyú Píívyéébeke meúráávyéhajchíí cúújúwá pañévú meke waagóóíbye.

Tsaímíyé meíjcyaiñé meíjtsone

9 Ehdu íñe ámuúhake ó nehíjcyáhi, ámuúha táñahbému. Áronáacáubá tsá ámuha tehdu meíjcyatúne. Muurá ó waajácú ímí tehjújuco ámuha meíjcyame mepájtyetéíñe.

10 Muurá Píívyéébe ímiáábé íjcyaaabe tsá ábájíívéityú tehjújuco ámuha mewákímyeíhijcyáne. Áhdure tsá dibye ábájíívéityú tsijtye cahcújtso múnáake ámuha mewájyúne mepíáábóné raahóvú tsíñehji ímiáánéré ámuha meméénuhíjcyáne.

11 Ahdícyane ó imíllé ámuha óóchévetúmé meítsohíjcyáne ííne imíjyaú meíjcyaiñé méúmíwari

Íjcyane ámuha tééneri mebánũmeítyuki.

12 Méóóchévedí téénetu. Íhnáhóóróné pañe ímíñeúvú mécahcújtsó éjjuúvúhjáa tsaate ímí icyáhcuújtsóne díbyée diityéké néhijcyádú tsaímíyé díbyema Íjcyadu téhdure ámuha meíjcyaki.

13 Píívyéébéhjáa muurá íhtsútuube íjcyánéllii Aavaráaúvuke páñetu iiye nées ímiáané díbyeke ípíááboíñe. Tsáháhjáa tsaatáj téeveri díbyeke ípíááboíñe díbye néétune.

14 Íllúhjáa neebe díbyeke: “Uke panévaturé mítyane ó píááboóhi. Áánéllii díjtsiménémúhaabe mítyane llíyááteéhi.”

15 Ehdúhjáa muurá Píívyéébe Aavaráaúvuke nééne icyáhcuújtsóne óóchévétuube ítsohíjcyánéllii ímiáané íñéhdújuco díbyema díbye méénune.

16 Muurá tsáijyu tsaate ímiáanééré íñéécooca íehníñevu íhtsútúúbe mémé dómajcó tsijtye icyáhcuújtsoki. Ehdu díbye mémé dómajcómé ‘óvíi oke muhdú méénuube o állíhajchííjyu’ íñéénema.

17 Ahdúhjáa ímiáané imyéénuíñe páñetu iiye Píívyéébe nées ditye icyáhcuújtsoki. Aanéhjáa imíllebe diityéké iwáájacutsóné ávyeta íñéhdu imyéénuíñe íjtsaméí cápáyoácótuúbe.

18 Ahdícyane muurá tsúuca méwaajácú íhtsútuube Íjcyaaabe muhdú íñéhdu mééma méénuíñe. Tsá díbye meke állítyúne. Áánéllii díbyedívú metájpimye tsaímíyé méijcyá ípyée íñéhdu meke díbye ípájtyetétsoki.

19 Aane mewáajacúmé tsaímíyé díbyeke meúraavyémé ímí méijcyá éhne múúne cúújúwami

dóhjívami íoovéjúcóótumi íjcyadu. Áánéllii tsúúca ícyooca mépiivyété meeréjuco Píívyéébema meíhjuváné muhdú pañétúejpi llúúváábe duurúvájá pañévú pañétúétsihvu dííbyema íhjuvahiíjcyádu.

²⁰ Ehdúu meeréjuco Píívyéébema meíhjuváíñé méema Jetsóó ímíbajchóhi. Aabe pañétúejpi llúúváábe ijcyá Mekitsedéé íjcyadu múijyú muhdú íjcyáítyuúbe.

7

Mekitsedéé íjcyadu Jetsóó pañétúejpi llúúváábe íjcyane

¹ Diibyéhjáa Mekitsedéé Tsááre cóómí avyéjuube íjcyaaabe idyé llúúváábe pañétúejpíhjáa Píívyéébere pícyoóbe. Aabéhjáa tsáijyu cábuuvé Aavaráaúvúu íhtsútúróméhjike ávyéjuktéké ityáhjájétsihdyu méénujcátsityu óómíbyedívu. Áábé hallúvúhjáa Píívyéébeke piáábó táúmeííbye.

² Áábekéhjáa Aavaráaúvú ajcú tsáneevu ípyée ityáhjá mé tsíeméné itsívánetu. Áábe mémé Mekitsedéé ‘ímíá avyéjuúbe’ nééiyóne. Áánetu díbyée íjcyácóómi mémé Tsááre ‘íbúwajíí meíjcyane’ nééiyóne. Áánéllii téhdure dííbye mémé ‘tsaímíyé meke pícyoóné avyéjuúbe’ nééiyóne.

³ Diibyéhjáa Mekitsedéé pevétsihdyuré bóhówaavénéllii tsá mewáájacutú díbyée cááníma, tsííjuma, íhdé múnáama, íjcyáhajchííjyu. Tsá mewáájacutú muhdúhjáa díbye ípívyeevéne. Áhdure tsá mewáájacutú díbyée dsíjívéhajchííjyu.

Ahdúu muurá Píívyéébé Hajchi páñétúejpi llúúváábe múijyú muhdú Íjcyáítyuube bóhówaavéhi.

⁴ Aane méwaajácú ímíááné Mekitsedéé íhtsútuube Íjcyane. Muuráhjáa méíhdé múnáajpi Aavaráaúvú Íjcyároobe dííbyeke ajcú tsáneevu méénujcátsiyíi íhtsutúmé Íjcyárómeke ityáhjámé tsíeménetu.

⁵ Muuráhjáa Moitséeúvuke Píívyéébe nées Revíiúvúj tsíménémúháábedítýú llúúvájte Íjcyámeke imúnaa ítsíeménetu íacuhíjcyaki. Ehdúu neebe Aavaráaúvúj tsíménémúhaabe Íjcyame ipíáábójcatsíki.

⁶ Muuráhjáa Mekitsedéé Revíiúvúj tsíménémúhaabe Íjcyátúróóbeke Aavaráaúvú ajcú itsíeménetu tsáneevu. Áijyúu diibye Aavaráaúvú hallúvú táúmeííbyé piáábó Píívyéébé panévatúré dííbyeke ipíááboíñé néhíjcyáábé hallúvu.

⁷ Tsáháa Aavaráaúvú Mekitsedéé hallúvú piáábó táúmeítyúne. Muuráhjáa Mekitsedééré táúmeí dííbyé hallúvu. Áánéllii méwaajácú Aavaráaúvú ehnííñevu dibye íhtsútuube Íjcyane. Muurá tsáapí hallúvú ímí dibye Íjcyáíñé piáábó táúmeííbyé ehnííñevu avyéjúúllémeíhi.

⁸ Muurá llúúvájteke métsíeménetu maacuhíjcyarómé dsíjiveéhi. Áánetúu Mekitsedéé íhtsútuube llúúváábe Íjcyáábedítýú Píívyéébé waajácuháámí nées dibye ícyoocapí Íjcyane.

⁹ Áánéllii méwaajácú Aavaráaúvúhjáa Revííj tsíménémúháábedítýú llúúvájte Íjcyáímyemájucó itsíeménetu Mekitsedéeeke ajcune dítyée ajcúiyódú ííivane dítyeí Íjcyátúrónáaaca.

10 Téijyúikyéhjáa tsáhái dííbyéj tsiménémúhaabe Revíi tsimávámeityúne.

11 Aanée Revíj tsiménémúhaabe Aróodityú llúúvájte íjcyame Píivyéébé taúhbaju meúráávyeneriyé mepájtyetéiñe ímíbájchoca muurá tsáhájuco Críjtoke Píivyéébe Mekitsedééhjáa ícyahíjcyádú íhtsútuube llúúváábedívú pícyóóityuróne. Áronáacáhjáa ihdyu tsá dibye Aróóuvú íjcyadu néébeke pícyootúne. Tsíhdyuréjucóhjáa néébeke dibye pícyoóne.

12-14 Aabée Críjto Máavyéjuube tsá Revíiúvú dohjiba múnáajpi íjcyatúne. Muuráhjáa ihdyu Jodáá dohjiba múnáajpiyé íjcyaróóbeke Píivyéébe llúúváábedívú pícyóónéllii ítyaúhbaju cápáyoové tsíhdyuréjuco. Áronáacáa tsá Móitséeúvú néétu tsaate diityé dohjiba múnáadityú llúúvájte íjcyaiñe.

15 Áanetu méwaajácú Mekitsedééhjáa íjcyadu íhtsútuube llúúváábedívú Píivyéébe Críjtoke ipícyóónéllii tsíhdyuréjuco ítyaúhbaju cápáyoácóne.

16 Tsáháa dibye llúúváábedívú mémévatú Revíi dohjiba múnáadityúu tsaate llúúvájte íjcyaiñe némeihijcyádú dííbyedityú tene némeiñélliihye. Muuráhjáa ihdyu memévaabe múijyú muhdú íjcyáítyuubéréjuco íhtsútuube íjcyaki.

17 Muurá Píivyéébe dííbyedityú íwaajácúháámitu néehíi:

Uu íhtsútuube llúúváábe ú ijcyá Mekitsedéé íjcyadu múijyú muhdú u íjcyáítyuúbe.

Ehdu Píivyéébe néé dííbyedityu.

18-19 Muuráhjáa íhdééné taúhbaju Píivyéébe Moitséeúvuj téeveri méénune meúráávyerómé

mepájtyetéítyúrónéllii tsíhdyuréjuco mééma dibye teene cápáyoácóne. Áánélliihyée Críjtoj tééveri meke ehniíñevu piááboobe ímí dííbyema meíjcyaki.

²⁰⁻²¹ Muuráhjáa tsíjtyehji llúúvájte pevénére memévahíjcyáhi. Áánetúu Críjtoke páñetu Píívyéébere meménú mújyú muhdú íjcyáítyúné lluuváábé dibye íjcyaki. Muurá dííbyé waajácúháámitu nééneé:

Píívyéébe ímiáánetúré néehí: “Uke ó picyóó Mek-itsedéé íjcyadu mújyú muhdú u íjcyáítyuube llúúváábe u íjcyaki.”

Tsáháhjáa mújyú ehdu tsíjtyedítyú dibye néétune.

²² Aabée Jetsóó mééma béhné pityájcoju meenú íhdééné taúhbajúu meúraávyehíjcyané ehniíñevu tsaímíyé Píívyéébema meíjcyaki.

²³ Muuráhjáa éjyuvú mítyame llúúvájte íjcyame tsaapi dsíjívécocca tsijpi cápáyóóvehíjcyáhi.

²⁴ Áánetu ícyooca íhtsútuube Jetsóó mújyú muhdú íjcyáítyuube llúúváábe íjcyáábeke tsá múha cápáyóóvéityúne.

²⁵⁻²⁶ Aabe piivyété meke ipájtyetétsóné ímiáábé íjcyánéllíihye. Tsá dibye ímítyuube íjcyatúne. Áánélliihyée tsá dibye mújyú ímityúné méénutúne. Aabée Cáání éllevu níjkyejívú ipyééne ílluréjuco ávyéjuuténe. Aabe ícyooca dííbyedi tsúúrameímyé hallúvú Píívyéébeke piáábó táúmeíhijcyá muhdú íjcyáítyúmeréjuco tsaímíyé dííbyema íjcyaki.

²⁷ Tsáháa míamúnaa llúúvájte méénuhíjcyádú dibye méénutúne. Díityéhjáa muurá Píívyéébé úmíwávú tujkénú cóvátsohíjcyá iyáábeke ímityú íábájívémeíki. Ááne boonétúhjáa botsíi tsíjtyé

hallúvú méénuhíjcyámé diityé imítyú téhdure iábájívémeíki. Ahdúu tsá Jetsóó méénutúne. Muuráhjáa ihdyu tsáneere pañetu iye pájámeíbyé dityée iyámeke covátsohíjcyádú íívane pámé hallúvuréjuco.

²⁸ Muuráhjáa éíjyuúvú Píívyéébe Moitséeúvuke néhdújuco ditye míamúnaa ímityúmé íjcyárómedítyú méménuhíjcyáné pañétúejte llúúvájte ditye íjcyaki. Áronáacáa ihdyu Píívyéébe ínéhdújuco Ílli ííné imítyú méénútúúbeke pícyoone pañétúejpi llúúváábe dibye íjcyaca múijyú cápáyóóvéítyuubéréjuco.

8

Jetsóoj téeveri béhné pityájcoju íjcyane

¹ Aane íñe meíhjuúvahíjcyánetu éhnííñevu ímí méijtsúcunú pañétúejpi Críjto mélluuváábé íjcyane. Aabe ícyooca íjcyá Cááni Píívyéébé úníuri níjkyéjiri.

² Aabe téhulle íjcyaja duurúvájá pañétú pañétúétsihdyu Cááníkye máhallúvú piáábó táúmeíhijcyáhi. Tsá míamúnaa méénújari dibye íjcyatúne. Píívyéébere méénújari dííbye.

³ Muuráhjáa míamúnáadítyú pañétúejte llúúvájte íjcyame Píívyéébé úmíwávú iyámeke covátsohíjcyá tsíjtyé imítyuháñé iábájívémeíki. Ahdúu Críjto pañétúejpi llúúváábe íjcyánéllii meenu míamúnáama. Áronáacáa tsá dibye diityée méénuhíjcyádú méénutúne. Muuráhjáa ihdyu iye pájámeíbyé pámé imítyuháñéré íímíbájchoki.

⁴ Muuráhjáa ííñújiejpiyé íjcyaca tsá dibye llúúváábe íjcyáítyuró tsúúcajáa Moitséeúvuj téeveri

Píivyéébe pícyóóné taúhbaju néhdújuco tsaate llúúvájte dílbyeke íícúvehíjcyámé íjcyánéllíihye.

5 Muuráhjáa diitye lluvájte Píivyéébeke íícúvehíjcyá pañétúeja duurúvaja níjkyéjiri íjcyajádú imyéénújá pañévu. Píivyéébéhjáa muurá Moitséeúvuke néehí: “Ímíñeúvú tsáma méénuco éhnée ‘Tsinái’ némeihbaúvú pañétúeja náávevu uke o úújetsóné u ájtyumídu.” Ehdúhjáa Píivyéébe néé Moitséeúvuke.

6 Áronáa éhniñévu ícyooca pañétúétsihyi Jetsóo llúúváabe íjcyaaabe máhallúvú Píivyéébeke píáábó táumeihijcyáhi. Dílbyej téeveríhjáa muurá Píivyéébe mééma béhné pityájcoju meenu tsaímíyé dílbyema meíjcyaki.

7 Tujkénúhjáa díbye méénúné pityájcoju néhdu meíjcyáneríyé mepájtyetécá tsáhájuco béhné pityájcoju díbye méénúityuróne.

8 Tujkénúéné pityájcojúu néhdu míamúnaa ícyahíjcyátúnéllíí béhné pityájcojúréjuco díbye méénune. Muurá íwaajácúháámitu neébe:

Béhné pityájcojúréjuco o méénuíñé tahñéjtema ijraéémuu, jodáámmu, íjcyámema.

9 Tsáhájuco o méénúityú diityé íhdé múnáaúvukée Ejíhtó íiñújitu o íjchívyétsócooca diityémá o méénudu nééné pityájcoju. Dityée tééné pityájcoju néhdu íjcyátúnéllíí diityéké múu íhvejtsódú ó meenuhi. Ehdú o néé Píivyéébe o íjcyaaabe.

10 Ahdícyane tsíhdyuréjuco nééné pityájcoju o méénuíñé ijraéémuma ditye ímíñeúvú tééné uwááboju iwáajácúne muhdú tene néhdu íjcyaki. Áijyu ímíáané tahñéjte íjcyámé Píivyéébé ó íjcyáahi.

11 Téijyu tsáhájucó múha óhdivu wáájácútsójcatsítyú pámeere íhtsútúróméhjimáyé icyátújtsiméné oke wáájácúíñéllíhye.

12 Áámedi o ídáátsóvéne ílluréjucó diityé imítyú o ábájííveíñe. Aane tsáhájucó múijyú o ítsáávéityúne.

13 Ehdúhjáa Píívyéébe béhné pityájcojúrjúco bóhówajtsóné íhdéené pityájcoju pañe mejjycarómé mepájtyetétyúrónéllíhye. Aane tsúúca mééma cápáyoovéhi.

9

Níjkyéjiri páñétújea duurúvaja

1 Teenée tujkénúéné pityájcoju túkévétsohíjcyá íñújiri íjcyané duurúvájá pañétú muhdú dííbyeke ditye íícúvehíjcyaki.

2 Aanéhjáa teeja imyéénúcooca meenúmé míhyóócu mójcohóócú ímichi tétsihvu Píívyéébeke íícúveki. Tujkénúétsíi méméhjáa ‘Ímiátsíi’. Átsihyíhjáa imíwu nééné peetéihcyú úníuri méétsáwá hallúrí pááa dííbyé íícúve.

3 Ááné bóunáálleríhjáa íjcyaho wájjámuwávú wátájcámeítsíi mémé ‘Páñétúétsíi Ímiátsíi’. Átsihvúhjáa apáábyéré páñétúejpi llúúváábe Píívyéébema ihjyúvahíjcyáhi.

4 Átsihyíhjáa óórótu méénúmeíñé wájjí téjjí hallúvú ditye Píívyéébeke idyúúruváné imyéwu cúvaane cóvátsohíjcyáíjji. Ááné úníuríhjáa cajóónaba imíwu téénere óórótu hálluú, pañee, méénúmeíba. Áhbá pañéhjáa Píívyéébé taúhbaju cáátúnúmeíñé

newáyuwáacuu, Aróóuvú cuujúí béhjívaih, ‘manáa’ némeíñe pááá óóróíhlló pañe íjcyanee, éhdune.

5 Áhbá hallúríhjáa níjkyéji múnáajtétsí níjcyota ‘tétsihyi Píívyéébe íjcyane’ nééiyóne. Áámútsí nuwáácyúhjáa wállúríjúcunúné lliñévé páñétúejpi llúúváábe iyáábé tujpácyó pícyohíjcyá míamúnáá imítýú íábájívémeíki. Aane óví éhdunéré tééneri méihjýúváhi.

6 Ehdúhjáa duurúvaja imyéénújá pañévé paíjyuvaré llúúvájte tujkénúéhó pañévé iúcaávéne Píívyéébeke íícúvehíjcyáhi.

7 Áánetúhjáa páñétúétsihvu tsáné pijcyábá lliñe tsáiyúré páñétúejpi llúúváábere úcaávehíjcyá iyáábé tujpácyoma ímítýuu, tsíjtyé imítýuu, íjcyane íábájívémeíki.

8 Ehdúu méénuhíjcyámé pamévareí Píívyéébema méihjýúvaiñé ímíbáávyétúné hajchóta. Aane méwaajácú Píívyéébé Apííchó túkevéjtsori.

9 Muuráhjáa ihdyu Críjto mééma méénúíñe náávé iyámeke icyóvájtsóneri panévariyé Píívyéébeke íícúvehíjcyáme. Áronáacáhjáa tsá ditye teene imyéénúneri ímíbáávyéítyuróne.

10 Muuráhjáa panévare majchóháñé, dooháñé, adoháñé, téííbúwáre méénuhíjcyámé Píívyéébe díityéké néhdújuco. Áhdurée íjpi ityútáváávécooca nítyámeíhijcyámé ímíbáávyeke. Éhdúu méénuhíjcyámé imyéénuhíjcyádú Píívyéébe téené taúhbaju Críjtoj tééveri icyápáyoácótúné hajchótá ímí díityéké íjtsúcunúki.

11 Aabée Críjto bóhówááveebe ícyooca páñétúejpi llúúváábe íjcyá tsaímíyé méijcyaiñé mééma

méenuúbe. Aabe icyooca míamúnaa méénútuja tsaímíyé Píívyéébere méénúné duurúvájá pañétú máhallúvú piáábó táúmeíhijcyáhi.

12 Tééjá pañévúu úcááveebe pañétúétsihvu. Ároobée tsá llúúvájtee méenuhíjcyádú ténevá pijcyábádú ócájíwuu, cáávaraa, íjcyámeke idsíjívétsómé tujpácyoma úcáávetú téeneri Píívyéébeke íícúveki. Muuráhjáa ihdyu pañetu ítyujpácyóré waagóoobe tsáijyúré pámé hallúvuréjuco téeneri mepájtyeteki.

13 Muuráhjáa éíjyuúvú ímítyúúvémeke ócájimuu, cáávarámuu, íjcyámé tujpácyori wáchíyáhcu híjcyámé ditye ímíjpyeteki. Téhduréhjáa ócájímééwáwúke icyóvájtsóné ballíjyú íúúrúnúneri wáchíyáhcu híjcyámé ditye íjpi ímíbáávyeki. Áronáacáhjáa tsá diityé ímítyú ímíbáávyehíjcyatúne.

14 Áánetúu ihdyu Críjto ítyujpácyori meke ímíjpyetétsó méímítyutu. Píívyéébé Apííchóo múijyú muhdú íjcyáityúné dííbyeke piáábóneri pájámeíbyé mewájyuri íné ímítyú méénútúroóbe. Áánéllii dííbyé tujpácyó tsúúca meke ímíjpyetétsó ímítyúnéhjitu tsaímíyējuco Píívyéébeke meíícúvéébema meíjcyame mewágóóóvétuki.

15 Diibyée muurá Jetsocríjtó tsáá béhné pityájcojúrējuco mééma imyéénuki. Muuráhjáa tujkénú Píívyéébe méénúné pityájcojú pañe íjcyámé ímítyuháñé téhdure tsúúca ímíbaavyé díbye dsíjíveneri. Áánéllii icyooca pámeere Píívyéébé tsúúca meke újcume tsaímíyējuco dííbyema meíjcyaiñé díbye néhduú.

16 Muurá múúne medsíjívétúné ihde mécaatúnú métsieméné caatyé újcuíñe úúbálléné waajácuháámi. Aane medsíjívécooca botsíi ujcúmé teéne.

17 Áánetu méi medsíjívétúné hajchótá tsá múha dómájcóityuró téené waajácuháámi mecaátúnúrónáaáca.

18 Ahdúhjáa íivane Jetsocríjtói dsíjívétúné hajchótá Píívyéébe ihde múnáaúvuma tujkénúéné pityájcoju méénune néhdújuco ditye dííbyeke íícúvehíjcyané iyámeke illííhyánúmé tujpácyori.

19 Téijyúhjáa Moitséeúvú Píívyéébé taúhbajúúné úúbállehíjcyáhi. Átsihdyúhjáa obééjámú ihjíné tújpáíhdsíúvú nééne úméhéí níjcáutu ipícyoone ócájíwuúmuke, cáávaráwuúmuke, idsíjívétsómé tujpácyó nújpácyotu icyátáhbóné pañevú íééníyóneri wáchíyáhcuube teene taúhbaju íjcyané waajácuháámi. Téhduréhjáa míamúnáake wáchíyáhcuúbe.

20 Áánemáhjáa neebe diityéke: “Ámúhakyé íñe tújpácyori ó wáchíyahcú muhdú meíjcyáiíñe pityájcoju Píívyéébe mééma méénúné uubálle.”

21 Áhduréhjáa duurúvaja wáchíyáhcuube páneere tééjá pañe íjcyánéhjmájuco.

22 Muuráhjáa teene Píívyéébé taúhbaju néé páneere tútávaavéné tújpácyoríyé ímíbájhchómeíhíjcyáiñe. Áánéllii tsá míamúnáa ímítuyháñe pevénéré ímíbáávyéityuróne.

Críjto mewájjyuri pájámeíñe

23 Ehdúhjáa iyámeke idsíjívétsómé tujpácyori duurúvaja ímíbáchohíjcyámé tééjá pañévú iúcaávehíjcyá Jetsocríjtó mééma ítyujpácyori méimítyú ímíbajchómé dííbyema pañétúétsihvu meúújetéíñe nááve.

24 Tsáháa dibye úcaávetú míamúnaa méénúné duurúvájá pañévú méimítyú ímíbájchoki. Muuráhjáa ihdyu pañétúeja níjkyéjiri íjcyájá pañévuré úcaávebe máhallúvú Píívyéébema íhhyúvaki.

25 Áronáacáa tsá dibye míamúnáajpi llúúváábe méénuhíjcyádú ténevá pijcyábádú iyámé tujpácyoma pañétúétsihvu úcaávehíjcyatú míamúnáa hallúvú Píívyéébema íhhyúvaki.

26 Muuráhjáa ditye méénuhíjcyádú imyéenuca íñujíi ípívyéévétsihdyu múhdújyúvájúcooíyó dibye méimítyú hallúvú dsíjívéne. Áronáacáa iéévé úújetétsihvu íbóhówáávéne tsáneere pájámeíbyé pámé hallúvuréjuco.

27 Téhdure mee míamúnaa tsáneere medsíjívémema Píívyéébe muhdú meícyahíjcyané ímíbájchoóhi.

28 Muuráhjáa Críjto tsáijyuré pájameí pámé imítyuháñéré ímíbájchoki. Aabe tsiíñe itsáácooca tsáhájucó ténevu tsááityúne. Tsáiibye tsaímíyé dííbyeke téhmehíjcyámeke itsájtyeki.

10

1 Muuráhjáa Moitséeúvuj téeveri Píívyéébe ájcúné taúhbaju Jetsocríjtó mééma méénúíñe náávére. Áanéllihyée ténevá pijcyábádú iyámeke

illíhyánúmedi Píivýéébeke ditye íícúvehíjcyárónáa tsá ditye ímíbáávyehíjcyatúne.

² Muuráhjáa tehdu tsáneere imyéénúneri tsúúca ímíbáávyeca tsáhájucó tsiíñe ditye tehdu méénuhíjcyáítyuróne. Áácáa diityé hallúrí tsáhájucó íiná íjcyáítyuróne.

³ Áronáacáhjáa ténevá pijcyábádú íhyallúvú iyámeke idsíjívétsohíjcyánéllii waajácuhíjcyámé ímityúmé íjcyane.

⁴ Áronáa tsá ócájimuu, cáávarámuu, íjcyámé tupácýó méimítýú ímíbájchóítyuróne.

⁵ Muuráhjáa Críjto ííñujívú itsáácooca néé Píivýéébeke:

Míamúnaa ímítýú hallúvú iyámeke illíhyánúmedi uke íícúveróné diityéké tsá ímíbáávyétsotúne. Áánéllii íñe oke míamúnáájpidívú ú ípívyéévetsó o dsíjíveneri botsíi diityéké o ímíbájchoki.

⁶ Muurá ímítýuháñé ímíbáávyéro ditye iyámeke cóvátsohíjcyaróné tsá diityéké píáábotúne.

⁷ Áánéllii uke o nééhií: “Áánu oo, Tápiivýéébej. Óví muhdú óhdítýu díwaajácúháámitu tene cáátuvádú u ímillédú ó íjcyáhi.”

Ehdúhjáa Críjto néé Píivýéébeke ííñujívú itsáácoóca.

⁸ Tujkénúhjáa neebe míamúnaa Píivýéébé taúhbaju néhdújúcooro iyámedi dííbyeke íícúveróné diityéké ímíbáávyétsotúne. Áhduréhjáa neebe tsíñéhjiri ditye íícúveróné diityéké ímíbáávyétsotúne.

⁹ Ááné boonétúhjáa tsiíñe neébe: “Áánu oo, Tápiivýéébej. Óví muhdú u ímillédú ó íjcyáhi.”

Ehdúhjáa Jetsocríjtó iñéene íhdéené pityájcoju tsíhdyuréjuco cápáyoácóne.

10 Aabée Píívyéébe ímillédújuco mewájuryi tsáneere pájámeíñé pámé hallúvuréjuco. Ehdúu dibye dsíjívénej téeveri Píívyéébe méimítyuháñé tsúúca ímíbajchóné tsá máhallúrí íjcyájúcootúne.

11 Áánetúu éíjyuúvú íhdéené taúhbaju néhdújuco llúúvájte pájyuvaré Píívyéébeke iyámedi íícúvehíjcyáne. Áronée tsá mújyú míamúnáa ímítyuháñé ímíbajchóítyuróne.

12 Áánéllíihyéhjáa Jetsocríjtó mewájuryi tsáneere idsíjívéné boone Cááni Píívyéébé úníúvú ávyéjuutéhi.

13 Aabe tétsihdyu téhmehíjcyá Píívyéébe dííbyema ímunáake táhjaíñe.

14 Muuráhjáa tsáneere dsíjívéebe pámeere dííbyeke mecáhcujsómé téénej téeveri Píívyéébema méimíbaávyeki.

15 Aanéhjáa éhnííñevu Píívyéébe Íapííchoj téeveri méhdivu bóhówájtsóobe nééhíí:

16 Ícyooca tsíhdyuréjuco néené pityájcoju diityémá o méénuíñé ditye ímíñeúvú téené uwááboju iwáájacúne ímíáané ímílléne muhdú tene néhdu íjcyaki.

17 Áhdure tsiíñe neébe:

Diityé ímítyuháñé o ábájívéné tsáhájuco mújyú o ítsáávéityúne.

Ehdu muurá Píívyéébe méhdivu bóhówajtsó Íapííchoj téeveri.

18 Áánéllii tsáhájucu dííbyeke méimítyú hallúvú tsíeménéhjiri meíicúvéityú tsúúcajáa méema dibye teene íímíbjachóné ábájíwéjúcóónéllíhye.

Tsaímíyé Píívyéébema meíjcyáne

19 Ámuúha táñahbému, ícyooca tsúúca mépiivyété pamévare Píívyéébema meíhjuvané íínerí núhnévetúmé Jetsocríjtóo dsíjívénéj tééveri.

20 Teenée nééiyóné dibye dsíjívéné tujkéveri duurúvájá pañétú tsátsii pañétúétsíi watajco wájyamuwa dóchéreevé wájíahnécu. Ehdúu méema ímíbjáchoobe íicúbáhrámeíñeri téénej tééveri Píívyéébema ímí meíjcyaki.

21 Aabe Jetsóo pañétúejpi méhlluuváábé Píívyéébeéjté meíjcyámé avyéjuube íhtsútuúbe.

22 Áánéllii metsu ímíááméré meíjcyáne ímíñéúvú dííbyeke mecáhjújtso tsaímíyé Píívyéébema meíjcyaki. Muuráhjáa tsúúca páneere méimítyuháñé méema ímíbjáchoobe ídsíjíveneri. Ehdúu meke ímíbjáchoobe Píívyéébé Apííchoj tééveri.

23 Ahdícyane óvíi ímíñéúvú méúraavyé tsaímíyé Píívyéébema meíjcyaiñé méema dibye méénujjto. Muurá Píívyéébe páneere méénuú muhdú íñéhijcyádu.

24 Áánéllii metsu keená ímíááné íjcyanéréjuco meméénuhíjcyaki. Métsu ímíááné mewájyújcatsíñe panévaturé mepíáábójcatsíki.

25 Tsá tsaate méhdityu ícyahíjcyádú pihcyáávevu tsáátuméréjuco meíjcyáítyuróne. Métsu metsápítsójcatsíñe paíjyuvaré mepíhcyáávehíjcyaki.

Muurá méwaajácú lléváhréjuco tsiíñe Máavyéjuube Jetsocríjtó tsááíñe.

26 Muurá tsúúca ímiájíjtó meúraavyéjúcoorómé meímillédúré ímityúné meméénuhíjcyámé tsá múhdutú meímíbáavyéítyuróne.

27 Tehdu néemeke Píivyéébe waagóó dííbyeke icyáhcujsóné ímíllétúmeke ícúbáhráíñe cuujúwá ávyetá íhnáhó péétécunúwá pañévu.

28 Muuráhjáa éíjuúvú Moitséeúvuj tééveri díbye ájcúné taúhbaju néhdu tsaate ícyahíjcyátúmé hallúvú míityétsúba, pápihchúúmeváuba, úúbálléhajhíí tsúúca dsíjívétsohíjcyámé ídáátsóvetúmére.

29 Aanéjííva awáá muurá éhnííñevu ícúbáhrámeímye Íllí mewájuryi ítyujpácýó wáágoóné icyáhcuítsótúne dííbyé Apííchó meke píáábóneri úúhívatéhíjcyáme.

30 Muurá Píivyéébe néehíí: “Ooréi ó ícúbáhraá ámúhá hallútú ímityúné ámúhake méénúmeke.” Téhdure tsiíñe neébe: “Tahñéjteke ímityúné méénúmema teene ó ímíbájchoóhi.”

31 Muurá apíchó teene Píivyéébe mééma ímíbájchoíñe.

32 Áánéllí máábájíívedí muhdúhjáa Críjtoke ámuha mecáhcújtsótujkénúcooca ámuha meícúbáhrámeíyonéhjí maáábúcu híjcyáne.

33 Muuráhjáa ámúhadi tsaatédí tsijtye nehníwu íúúhívaténe míamúnááj píinévú ícúbáhrahíjcyáhi. Áhdurée tsijtyeke dítye méénúneri ámuha méídáátsóvehíjcyáhi.

34 Dityée cúvéhoojánúmedi ámuha méidaátsóvehíjcyáhi. Ámúhá tsíeménée ditye dójtúcúrónáa íllure ámuha méimíjyuhíjcyá níjkyéjiri ímiátsíí íné imíjyaú mújyú níjkéváityúné ámuha meíjcyáíñé mewáájácúnema.

35 Áánéllii Críjtoke ámuha mecáhcújtsónetu méihvetedíñe. Muurá dííbyeke ámuha mecáhcujtsóné ímí ámúhama níjkévaáhi.

36 Áánéllii múu ícúbáhrámeíyonéhjí panévare íaabúcúne Píívyéébe ímillédú ijcyá meke dibye néhijcyádú tsaímíyējuco dííbyema ámuha meíjcyaki.

37 Muurá dííbyé waajácúháámítu Críjtodítýú nééneé:
Lléváhréjuco dibye tsiiñe tsááiñe.

38 Ahdícýane dííbyeke cáhcújtsómeke ímí tehdújuco o íjtsúcunúme pájtyéteéhi. Áánetu dííbyeke cáhcujtsójúcooromé tsiiñe ímítýúnejcúvú oómímyeke tsá ímí o íjtsúcunúityúne.
Ehdu néene Píívyéébé waajácúháámítu.

39 Áánéllii tsá tsiiñe ímítýúnejcúvú meóómíjyúcóóityú tsaate ímiááné cáhcújtsotúme wágóóóveímyé méenuhíjcyádu. Muurá ihdyu ímiááné dííbyeke mecáhcujtsómé mépájtyéteéhi.

11

Cahcújtso

1 Muurá ímiááné Píívyéébeke mecáhcujtsómé méwaajácú muhdú íñéhdu mééma dibye méénuíñé teenéi maájtyúmítúrónáaáca.

2 Tehdúhjáa méihdé múnáaúvudítýú tsaate ímí dííbyeke cáhcújtsómeke ímí íjtsúcunúúbe.

³ Ahdu muurá íñe páneere múhdúné tsíeménéhjáa díbye meíténáa ípívyéjtsóturóné mecáhcujsó ímiáánée díbye ípívyéjtsóné pevétsihdyuré illure íhhyúváneri.

⁴ Abééhjáa muurá ímí Píívyéébeke icyáhcujsónéllii íñahbe Caíí ehniíñevu tsaímíyé dííbyeke ícúvehíjcyáhi. Aanéhjáa ímí Píívyéébe íjtsúcunúne dííbyeke dilló ímiáábedi. Ehdúhjáa ímí Abéé cáhcújtsónéllii ícyoocápí dííbyeke méítsáávehíjcyá tehdu mecáhcujsómeke Píívyéébe téhdure ímí íjtsúcunúki.

⁵ Áhduréhjáa Enóó ímí cáhcújtsónéllii dsíjívétúúbekéré díbye újcúúbeke tsáhájuco múha ájtyúmítúne. Áábedítúyú Píívyéébe néé ímíhyeváa díbye ícyahíjcyáné díbye ímillédu.

⁶ Tsá muurá Píívyéébe ímí íjtsúcunútú dííbyeke cáhcújtsótúmeke. Áánéllii ihdyu dííbyema tsaímíyé menáhbévájcatsíñé meímílléhajchíí mecáhcujsó ímiááné díbye íjcyane. Áijyu meke píááboobe dííbyedi metsúúrámeímyeke.

⁷ Téhduréhjáa Noéé ímí cáhcujtsóhi. Áánélliihyéhjáa Píívyéébe nújpacyo icyáájávétsoíñé dííbyeke néene cáhcújtsoobe tsáijyúubaréi tehíivane ájtyúmítúroóbe. Áánemáhjáa míínécoba méénuube téémiri ítsíímema ipájtyeteki. Ehdúhjáa icyáhcujsódú íjcyaaabe pájtyeténáa tsijtye míamúnaa ícúbáhrámeíhi. Áábekéhjáa ímí Píívyéébe íjtsúcunú díbye ímí dííbyeke cáhcújtsónélliihye.

⁸ Téhduréhjáa Aavaráá ímí cáhcujtsóhi. Muuráhjáa Píívyéébe kíá dííbyé íñújí íjcyáíhullévú

dííbyeke wállóónéllii iwáájácútúróhullévú peebe dííbyeke icyáhcujsónema.

⁹ Aabéhjáa úújeté Píívyéébe dííbyeke iñéhdújuco ájcúné iñújuvu. Áronáacáhjáa ihdyu tétsii ícyahíjcyaaabe éhne múúne ullé múnaa íjcyadu nújuwááneríye. Téhduréhjáa Itsáamútsí ílli Jacóóboma nújuwááneríyé ícyahíjcyá tééné pityájcójú pañéré íjcyánéllíihye.

¹⁰ Ehdúhjáa Aavaráa ícyahíjcyaaabe ítsohíjcyá múijyú muhdú íjcyáítyucóómí pañetu Píívyéébere méénúcoomívú iúújetéíñe.

¹¹ Téhduréhjáa mewa Tsáara ímí icyáhcujsónéllii tsíimavá ajchíbá íjcyalle kéémelléjuco íjcyárolle. Muuráhjáa ihdyu Píívyéébe ímiááné dille tsíimaváíñe néene icyáhcujsónéllii tsíimavalle.

¹² Ehdúhjáa ávyeta kéémemútsíjyuco íjcyáromútsí tsáápíwúuke tsíimaváábedítýú mítyane míamúnaa lííyaaté míícúruma néwayúúhá íjcyadu eevératu.

¹³ Aaméhjáa pámeere dsíjívé Aavaráaa, Itsáaa, Jacóóboo, íjcyame Píívyéébéé diityéké nénehji ájtyúmitúmére. Áronáacáhjáa ihdyu cáhcujsómé ímiááné diityéké iñéhijcyádú dibye diityémá méénuíñe dibyéi méénútúrónáaaca. Aaméhjáa nehíjcyá íñújiri ullé múnaare íjcyane.

¹⁴ Ehdúhjáa ditye nénetu méwaajácú tsíjji íñúji ditye ítsohíjcyáné tééjiri botsí íñé imíjyaú íjcyáiji.

¹⁵ Muuráhjáa tsáháturo muhdú tene néétu tsiíñe ditye íiñújí ítsáávéne óómíyóne.

¹⁶ Áronáacáhjáa ihdyu ávyeta imíllémé éhnííñevu ímí ditye íjcyáíñe iñújí Píívyéébe níjkyejívú di-

ityémá méénuji íájtyumíne. Áánéllihyéhjáa tsá Píívyéébe núcójpítsó íjtsúcunútú diityé Piívyéébé íjcyane.

17-18 Tsáijyúhjáa muurá Aavaráake ílli Itsáadítyú neébe: “Daachi Itsáadítyú llíyaatémé íjcyáá pañétúejte díjtsiménémúhaábe.” Ehdúhjáa Píívyéébe inéeróóbedi Aavaráake waajácullé dibye idsíjívétsóne icyóvájtsóóbedi dííbyeke íícúveki. Ahdújucóhjáa dibye méénújúcooróné dííbyeke ímiááné icyáhcújtsónéllíhye.

19 Ímiááné cáhcújtsóobe Píívyéébe íhtsútuube dsíjívémeke tsiíne bóhítsóne. Áánéllihyéhjáa íjtsúcunúúbé tsúúca íllíkye dibye llíhyánúúbeke Píívyéébe tsiíne bóhítsóúvúdu.

20 Áhduréhjáa Itsáá cáhcujtsó íllímutsi Jacóóboo, Etsaóoo, íjcyámútsí hallúvú piáábó Píívyéébeke dibye táúmeídyú diityétsikye dibye piááboíne.

21 Áhduréhjáa Jacóóbó cáhcujtsó íáachimútsí Jotséé hájchimútsí hallúvú piáábó dibye táúmeídyú Píívyéébe piááboíne. Aabéhjáa ídátso dsíjiveríjyuco íjcyabe icyuujúityu icyátóroóvéne Píívyéébeke durúvahíjcyáhi.

22 Áhduréhjáa diibye íaachi Jotséé ímí icyáhcújtsónéllíi idsíjívéíne ihde néé ihyájkímú íjraéémuke Píívyéébe diityéké íjchívyétsoíne Ejíhto múnáá hójtsí pañétu. Téhduréhjáa neebe diityéké ditye tétsihdyu ípyéécooca dííbyé bajcúné téené íiñújvu íúújeíñútuki.

23 Áhduréhjáa Moitséej caanímútsí ímí Píívyéébeke icyáhcújtsónéllíi tsá íllityétú téené íiñújí

avyéjuube diityéj tsíímé wapímúj tsííméwuúmudívú dsíjívétsótsóneri. Aamútsíhjáa diibye Moitséé imíwu néébéwúuke itsíímáváábeke páátanú pápihchúú nuhbává hajchóta.

24 Aabéhjáa ikyéémévéne téhdure ímí Píívyéébeke icyáhcújtsónéllii tsá ímíletú teene Ejíhtó avyéjúúbé ajoyúwá hájchidi idíllómeíñé diityémá ímí íjcyáiyónáaaca.

25 Imílleebéhjáa ihdyu imúnaa ijraéémú Píívyéébeéjté íjcyame ídátso ícúbáhrámeíhíjcyáromemáyé íjcyane. Tsáháhjáa díbye ímíletú íñe íñújíene ímityúné múhajchótá díbyeke ímíjyúúvétsóíñeríjívá íjcyáiyóne.

26 Waajácuubéhjáa imúnáama íjcyabe ícúbáhrámeiyónáa nihñéétsihvúré Críjtooma tsaímíyjuco íjcyaiñé Ejíhtó íñújí avyéjuri ímí íjcyáiyóné ehniíñevu.

27 Aabéhjáa Píívyéébeke íajtyúmitúróobeke ímí icyáhcújtsóóbedívú icyátsípáávéne íjchívyé téené íñújí avyéjuube díbyedívú cáyobáávatéroneri íllityétuubére.

28 Aanéhjáa ímiáané icyáhcújtsónéllii íhyájkímuke neebe dítye obééjámuke illííhyánúme tújpacýori íhjáháñé llehówáané iwáchíyáhcú níjkyéjí múnáájpikeye Píívyéébe wáloobe Ejíhto múnáaj tsíímé ámiájtéké dsíjívétsóíñetu diityéj tsíímé ípájtyetéki.

29 Aaméhjáa idyé ímí icyáhcújtsónéllii tsaímíyé Tújpañe Móóá pajtyé nújpacýo dówáávéjíjtori.

Ááme déjutúhjáa diitye Ejihto múnaa péérómé hallúvú nújpacyo wátáhaavémé májcanúhi.

30 Áhduréhjáa ímí icyáhcújtsónéllii Píívyéébe néhdújuco ditye Jericóó hallúrí pápajtsi péhíjcyánéj pñnévú 7 coojívatu técoomí mijco cáhvyabáne.

31 Áhduréhjáa Raáá nahtsíwamééwá íjcyárolle ímí icyáhcújtsónéllii tsaate diityédityú técoomí wáájavu péémeke tsaímíyé ihjávú waatsúcúpejtsóhi. Áánélliihyéhjáa muurá técoomí múnaa icyáhcújtsótúné nijcaúvú úújetémé dsíjívemedityú pájtyetéle.

32 Áánetu íjcyarómé tsijtye téhduréhjáa ímí Píívyéébeke cáhcújtsómedityú o úúbálléiyómé Jedeóoo, Baráaa, Tsajtsóoo, Jetéee, Dabíii, Tsamoéee, íjcyame. Áhduréhjáa tsijtye Píívyéébé ihjyú uubálle múnaa ímí cáhcujtsóhi.

33 Ehdúhjáa ímí Píívyéébeke ditye cáhcújtsónéllii panévatúré díbye píaabómé tsaate tsíjtye múnáa iñújíiné caavácuhijcyáhi. Aaméhjáa tsaímíyé túkévétsócatsíhijcyáhi. Tsáijyúhjáa tsaatéké bájú oohímíyé dóóíyómeke pájtyetétsoóbe.

34 Áánetúhjáa tsaatéké cúújúwá pañévú ditye wájójcorómeke pájtyetétsoóbe. Tsaatéhjáa pátyetéhijcyá nñtsúmuri ditye llíihyánúyónetu. Áhduréhjáa íhnáhóóturómé ímunáake táhjahíjcyá dííbyere Píívyéébe píáábóneri.

35 Áhduréhjáa tsaate walléémú ímí dííbyeke cáhcújtsónéllii ítsime dsíjiverómé tsiíñe bóhíhíjcyáhi. Áánetúhjáa tsijtye Píívyéébeke icyáhcujtsóné íhvéjtsótúné hallútú ícúbáhrámeke

dsíjívétsohíjcyáme. Ehdúhjáa wájyúmeityúmeré dsíjívehíjcyá dsíjíverómé Píívyéebema ímí íjcyaiñé icyáhcuíjtsónélliíhye.

³⁶ Áhduréhjáa tsíjtyeke téené hallútú ícúbáhrámeke úwáñehííñeri ichíjchúmeke cuvéhoojánuhíjcyáme.

³⁷ Tsaatékéhjáa dsíjívétsohíjcyámé néwayúúnevu iáámúneri. Tsíjtyekéhjáa tsahtúnéhjí wáchérécohíjcyáme. Áánetúhjáa tsíjtyeke ditye cáhcújtsónetu ibóíjcyúróne dsíjívétsohíjcyámé nñitsúmuri. Áánetúhjáa tsaate ídátsó íñnéúbamá íjcyatúmé úlleméré pehíjcyá obééjámuu, cáávarámuu, íjcyámé mñihénevu íbíjívánéhjima ícúbáhrámeímyére.

³⁸ Ehdúhjáa ídátsó íñnéubará píívyétúné iññújiri, cámeháuneri, pevétsihjírí, páhejújí pañe cúwaméré pehíjcyá Píívyéébeke cáhcújtsotúmé diityéké cáávájúcoótúnetu.

³⁹ Ehdúhjáa mítyame ímí Píívyéébeke cáhcújtsómeke ímí tehjújuco díbye íjtsúcunúrómé tsáhái újcutú diityéké íájcuíñé díbye nééneé.

⁴⁰ Muurá imíllebe tsaíjyúi meke téénevu íájcune tsaímíyé dííbyema meíjcyaki.

12

Jetsóope ícyahíjcyádú meíjcyáiyóne

¹ Aane tsúúca méwaajácú méíhdé múnáaúvúhjáa íhnáhóóróné pañe tsaímíyé Píívyéébeke úráávyehíjcyáne. Ahdu metsu panévareé

meke mújtátsóíyonéhjí meíhvéjtsóne tsaímíyé
óóchévetúmeré dííbyeke meúráávyeki.

² Muuráhjáa tsúúca Jetsóó mééma ímíbajchó
tsaímíyé dííbyema meíjcyaiñé núcójpítsó
páwachékevu idsíjíveneri. Áronée muurá tsá dibye
núcojpiiletú bóónétu ííne imíjyaú Píívyéebema
iávyéjuutéíñe iwáájácúnema. Áábeke ihdyu metsu
ímíñeúvú mecáhcújtsóne dibyée ícyahíjcyádú
meíjcyaki.

³ Cáhawáá méijtsúcunu muhdúhjáa dibye
míamúnáake iwájyúne ímítýúmé hójtsí pañévu
íhvéjtsámeííbyedi ditye ícúbahráne. Aane múu
íítsáávéne íhvéjtsotúmé tsaímíyé dííbyeke úraavyéhi.

⁴ Tsáhái muurá ámuha ímítýúnéhjíri
meícúbáhrámeíñe medsíjívétúne.

⁵ ¿A tsá ámuha meítsáávetú muhdú Píívyéébe
íítsíime meíjcyámeke úwaabóne? Muurá
íwaajácúháámitu neébe:

Tsá múu, Lli, múhdurá íjtsúcunútú Díavyéjuube o
íjcyaaabe uke o túkévejtsóne.

⁶ Muurá áátsíime íjcyámeke íhnáhó ó úwaabó di-
ityéké o wájýúnema.

Ehdu muurá Píívyéébe nééhií.

⁷ Ahdícyane oví ímiááméré meíjcyáne
máaabúcu híjcyá éhne múúne méétsíimeke
meúwaabódú meke dibye úwaabóne. ¿Mityá íjcyámé
tsaate íítsíimeke úwáábotúme? Pámeere muurá
méétsíimeke meúwaabó mewájýúnema.

⁸ Muurá Píívyéébe méétsíimeke meúwaabódú meke
úwáábótúhajchíí tsá dííbyej tsíímé meíjcyatúne.

Aame meíjcyá ídátsó cáánívatúmé íjcyadu.

⁹ Muurá tsíímene meíjcyácooca méécáánimútsí meke úwaabóné melleebó diityétsikye mewájyúnema. Aanéjííva íveekí tsá Méécááni Píívyéébeke mecáhcújtsóityú awáá muhdú meíjcyáityúmé dííbyema meíjcyáíñéllii meke dibye úwáábohíjcyáne?

¹⁰ Muurá méécáánimu meke úwáábohíjcyá wahájchotaré ííñújí hallúrí ímí meíjcyaki. Áánetu Píívyéébe meke úwaabóné éhnííñevu meke píaabó dibye íjcyadu ímiáámé meíjcyaki.

¹¹ Muurá íhnáhó meke ditye úwaabóné ávyé meke pájtyene múhdurá téijyu méijtsúcunúhi. Árónáa téénetu meíllíjkívyéne bóónétu tsaímíyējuco meíjcyane.

Píívyéébeke éhñííñéme hallúri ápíchó nééneé

¹² Áánéllii imíchi meíjcyá tsaímíyé Píívyéébeke ámuha meúráávyeki.

¹³ Métsúúraméí tsaímíyé dííbyeke ámuha meúráávyéíyóneri tsijtye ámúhake ííténe íímíbáávyé ímí tsaméhjí ámuha dííbyeke meúráávyeki.

¹⁴ Aame pamévamáyé ímiááméré meíjcyá ímityúné dáíívéjcatsítyúme. Muurá ímiáámé meíjcyátúhajchíí tsá múijyú Píívyéébema meíjcyáityúne.

¹⁵ Áánéllii panévaré ímityúnéhjitu météhmemeí ámúhake dibye pííááboki. Tsá múu tsijtyeke tútávajtsotú éhne múúne námijtya meke tútávajtsódu.

16 Ihdícýáméhjima médómácójcatsídíñe. Tsá múu íhvéjtsotú ímí Píívyéébema ámuha meíjcyáiyóné éhnéhjáa Etsaóó ámíaaabe piáábó újçúiyóné íbonéébedívú dójtúcútsámeídyu.

17 Muurá ámuha méwaajácú dibyéhjáa újçúiyóné piáábó íñahbe újçúné boonéréjuco téénevu cáání éllevu pééroobe ílluréjuco bañúmeíñe. Ááneríhjáa ávyétá íhnáhó támeíyoobe tsáhájucó újçutúne. Áhdu ámúhake tene ipájtyétu ímíñeúvú météhmeméi.

18 Muuráhjáa méíhdé múnáaúvuma ‘Tsinaíi’ némeíhbaúvú Píívyéébe íhjúváiyyu tétsii íjyunúnáa cúújuwa peetéçunúhi. Áhduréhjáa apííçhówu kíjyébama níjyaba íjcyané tujkéveri ííñuji vááúmeíhi.

19 Áijyúhjáa lleebómé Píívyéébe diityémá íhjúváne tujkéveri rojrócó íhjúváne. Ááneríhjáa íllityéne néeme éhnííñevu dibye ííhjúvátuki.

20 Íhdétújucóhjáa muurá dibye téénetu nééneé: “Tsaate íhdícýame iyáábéuba íñe cámehbáú túváámeke néwayúneri, hójtsívari, médsíjívétsoco.” Ehdúhjáa íhdétújuco Píívyéébe nééne apííçhó íjtsúçunúnéllii mítyane íllityémé téjyyu diityémá dibye íhjúváne.

21 Diibyéhjáa Moitséeúvú íjcyároobe téjyyu muhdú tene pájtyene íájtyúmíne nééhií: “Muhdú íhya o íllityéneri ó uuvéçunúhi.” Ehdúhjáa diityéké tene pájtyedu nééne muurá tsá ámúhake pájtyetúne.

22 Árónáa íhdyu tsá ámuha Píívyéébedi meíllityéjúçootúne. Muurá mítyame níjkyéji múnaa ámúhake náhbenúmé ámuha méúújetéjucóó páñétúétsihvu Tsióó caméhbaúvú dííbye cóomí

Jerotsarée níjkyéjiri íjcyácoomívu. Áánéllii ámuha tsúuca mépiivyété díbyema meihjyuváne.

23 Aame ámuha pámeere íhdéejte cahcújtso múnáaúvuma téhullétú ámuha mémeháñé tsúuca cáátuvámé ímí méijcyá Píívyéébema muhdú meícyahíjcyáné pámeemáyé ímíbájchóíbyema.

24 Áhdure tsúuca ámuha Jetsóoma ímí méijcyá ítyujpácýóo iwáágóóneri mééma béhné pityájcojúrējuco méénúúbema. Tsáháa dibye pevénéré ítyujpácýó iwáágóóne dsíjívétú Abéeúvúhjáa dsíjívédu. Muuráhjáa ihdyu dibye ítyujpácýó wáágóónej tééveri Píívyéébe meke ímíbajchóhi.

25 Áánéllii tsá múu táhjálletú dibye meke iwájýúne úwaabóne. Éíjyuúvúhjáa muurá Moitséeúvuj tééveri dibye úwaabóné lléébohíjcyatúmé ícúbáhrámeihijcyá tééné déjúcotu. Aanéjǐ muurá díbyere níjkyéjiri íjcyaaabe meke úwaabóné melléébótúhajchíí téhdure meke ícúbáhráíbye.

26 Muuráhjáa ‘Tsinaí’ némeíhbaúvú díbye Moitséeúvuma dibye íhjúvájíyju ííñuji ávyétá íhnáhó vaaúmeíñetu neébe: “Tsiíñei ávyétá íhnáhó ííñuji ó vaaúmeíchoó páneere iévéhóowari íjcyánéhjimájucu.”

27 Ehdúhjáa neebe páneere ípyée ípívyéjtsóné tsíeméné níjkévaíñe. Áánetu ihdyu tsane coévaá mújýú muhdú íjcyáityúne.

28 Áánevuú tsúuca meke ájcuube íavyéjuvu muhdú meíjcyáityúmé díbyema meíjcyaki. Áánéllii metsu dibye ímillédú meíjcyáne díbyeke dúúrúvaméré

metéhdújtsoki.

29 Muurá íh̄tsútuube Mépiivyéébé íjcyaaabe ímityúmeke waagóó éhne múúne cúújuwa tsíeméné áíúúúdu.

13

Píivyéébema ímí meíjcyáiyóne

1 Áhdícyané tsáma ámuha cahcújtso múnaa meíjcyame mewájyújcatsíñé méíhvéjtsodíñe.

2 Máábájíívedí tsaímíyé ámuhá aahíve múnáake ámuha mewáátsúcúpétsohíjcyáne. Muuráhjáa ehdu íaahíve múnáake wáátsúcuhíjcyámé wáájácúratúné níjkyéji múnáake íícúvehíjcyáhi.

3 Áánéllii cúvéhóójari íjcyámeke mépíáábohíjcyá diityémá ámuha meíjcyáiyódúré meíjtsúcunúmeíñema. Áhdure múu ídáátsové ícúbáhrámeíhíjcyámedi téhdure ámuha diityédúré meíjcyane meíjtsúcunúmeíñema.

4 Téhdure ámuha metáábávájcatsímyema múu wajyújcatsíhi. Tsá múu íhdícýáméhjima dómácójcatsítyúne. Muurá tehdu néémema Píivyéébe íhnáhoóíñé teene ímíbjachóne.

5 Áhdure tsá múu mítyane ídsíídsíwáiyóneri íh̄jyácunútúne. Muhdú íjcyane múu ímí íjtsúcunú téhdújuco. Muurá Píivyéébe néehíí: “Oke cáhcújtsómeke tsá o íhvéjtsóityúne. Aame tsá íínerí báñúmeítyúne.”

6 Áánéllii muurá dííbyedívú mecátsípáávéne íínerí áábímeyéityúmé ménehíjcyáhi:

Píivýéébe tápiááboobe íjcyánéllii tsá o íllityétú míamúnaa óhdi ícúbáhráiyóneri.

7 Ahdícyane tsáma máábájíívedí muhdúhjáa tujkénú Píivýéébé ihju amúhakye úwaabómé ícúbáhrámeiyóné pañe tsaímíyé dííbyeke úráavyehíjcyáne. Ahdu tsaímíyé dííbyeke mécahcújtso.

8 Tsá muurá Jetsocríjtó mújyú tsíhdyuréjuco íjcyatúne. Íjcyaduré dííbye pájyuváre.

9 Áánéllii máállítsámeidí tsíhdyuhjírè úwáábohíjcyámeívu. Muurá Píivýéébere meke iwájyúne tsípátsohíjcyá tsaímíyé dííbyeke meúráávyeki. Tsá muurá meke díbye éhniíñevu píáábóityuró téene tájpijyuco meíjcyáiýóné tsane majcho maáwahíjcyámeke. Ehdú méénuhíjcyarómé íllure báníúmeíhi.

10 Áánetúu ihdyu Críjto mewájyuri pájámeí ííne imíjyaú Píivýéébema meíjcyaki. Muuráhjáa duurúvájá pañévú dííbyeke ííicúvéneri tsúúrameíhíjcyarómé tsá ímí dííbyema íjcyatúne.

11 Muuráhjáa pañétúejpi llúuváábe iyámé tujpácyoma tééjá pañévú pañétúétsihvu úcáávehíjcyá ímítyuu, tsíjtyé imítyuu, íjcyane íímíbáávyeki. Ehdúhjáa imyéénúne díitye iyámeke tsiéllu itsájtyéne cóvátsohíjcyáme.

12 Ahdúhjáa muurá Jetsóoke cóómítyu tsiéllu itsájtyéébedi ícúbáhráne dsíjívetsómé ítyujpácýó wágóóóvéneri pámeere míamúnáa imítyuháñé íímíbáávyeki.

13 Áánéllii óvíjyacóóné tsíjítóríyé úwáábómeíñé meúráávyehíjcyáne. Métsu Jetsóokéréjuco

meúráávye tsijtye meke dííbyekée itsáríllehíjcyádú tsárílléróné pañe.

14 Tsá íññújiri meíjcyatú paíjyuvaré muhdú íjcyáityúme. Píívyéébe ihdyu meke újcúcooca botsíi dííbyema méíjcyaa muhdú íjcyáityúmeréjuco.

15 Áánéllii metsu Jetsocríjtoj tééveri dííbyeke medúúrúváne dííbyé uwááboju tsíjtyeke meúúbálléneri dííbyeke meíícúveki.

16 Ahdícyane méíhvéjtsodí ámuha tsíeménetu tsíjtyeke mepíáábohíjcyáne. Ehdu meméénune ímí íjtsúcunúúbe.

17 Áhdure idyé múu ámúhá túkevjtsojtéké íávyejúúlléne lleebó ditye ámúhake úwaabóne. Muurá Píívyéébeke úúballeímýé muhdú imyéénuhíjcyáne. Áánéllii panévatúré ímiááméré meíjcyá díityéké ámuha mekímóvéjtsótuki. Ímityúné ámuha medáríívémeíhajchíí tsá íñnetú ámúhake tene píáábóityúne.

18 Muurá ícyooca muha ímí tsaííbuwáre meíjcyámeke Píívyéébe ímí íjtsúcunúhi. Áánéllii múúhá hallúvú píáábó métáuméí ehdícyarónéhjí pañe ímí muha meíjcyaki.

19 Ímichi táhallúvú métáuméí íícúí ámúhadívú o úújetéki.

Dibye pítyajcóne

20 Ahdícyane ovíi Píívyéébe Máavyéjuubée Jetsocríjtó obééjámú tehmeébédú néébe dsíjívéébeke tsiíñe bóhíitsoobe ámúhake ímíbjachóhi. Muuráhjáa Jetsocríjtó ítyujpácýó

iwáágóóneri mééma béhné pityájcoju meenu múijyú níjkéváityúne.

²¹ Áábej tééveri ihdy óví meke túkévéjtsoobe muhdú dibye ímillédú meíjcyaki. Áánéllii metsu Jetsocríjtoke maávyéjútso múijyú níjkéváityúne.

²² Ámuúha táñahbému, íllu íñe íhyaamí pañe ámúhake o túkévejsóné tsáma tsaríyóné pañe mel-léébo.

²³ Téhdure ámúhake ó úúballé ménahbe Timotéo tsúuca cúvéhóójatu íjchivyéne. Aabe óhdivu íícúí wátsíhajchíí dííbyema muhtsi ámúhake máaahívéteéhi.

²⁴ Téhdure ámúhake ó úúballé Itáaría íiñúji múnaa ámúhake dúúruváne. Téhdure idyé ámúhá túkévéjtsojémá pámeere cahcújtso múnáake ó durúváhi.

²⁵ Ahdícyane óví Píívyéébe ámúhake píaabó pámeekére. Áyu tehdújuco.

Píivýéébé ihju: jetsocríjyodítyú cáátúnuháámi
New Testament in Bora (PE:boa:Bora)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bora

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Boara [boa], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bora

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

6f878dbd-e896-5e27-b788-1442926dfc48